



EVROPSKA UNIJA

EVROPSKI PARLAMENT

SVET

Bruselj, 5. marec 2014
(OR. en)

2012/0036 (COD)

PE-CONS 121/13

DROIPEN 156
COPEN 229
CODEC 2833

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji

DIREKTIVA 2014/.../EU
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne

**o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja,
in premožensjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 82(2) in 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

¹ UL C 299, 4.10.2012, str. 128.

² UL C 391, 18.12.2012, str. 134.

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne 25. februarja 2014 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Glavni motiv čezmejnega organiziranega kriminala, vključno s hudodelskimi združbami mafijske narave, je finančna korist. Pristojni organi bi zato morali imeti sredstva za sledenje, začasno zavarovanje, upravljanje in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem. Učinkovito preprečevanje in odpravljanje organiziranega kriminala bi bilo treba doseči z nevtraliziranjem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v določenih primerih pa bi se moralo razširiti na vse premoženje, pridobljeno z dejavnostmi kriminalne narave.
- (2) Organizirane hudodelske združbe delujejo brez meja in vedno pogosteje pridobijo sredstva v državah članicah, v katerih ne bazirajo, in tretjih državah. Vse bolj je potrebno učinkovito mednarodno sodelovanje pri povrnitvi sredstev in medsebojni pravni pomoči.
- (3) Ena najučinkovitejših sredstev boja proti organiziranemu kriminalu je določitev strogih pravnih posledic za storitev takšnega kaznivega dejanja, kot tudi učinkovito odkrivanje ter začasno zavarovanje in odvzem predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem.
- (4) Čeprav so obstoječi statistični podatki omejeni, se zdi, da so zneski, povrnjeni iz premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Uniji prenizki v primerjavi z ocenjeno premoženjsko koristjo. Iz študij je razvidno, da se postopki odvzema kljub ureditvi s pravom Unije in nacionalnim pravom še vedno premalo uporabljajo.
- (5) Sprejetje minimalnih pravil bo približalo pravno ureditev držav članic na področju začasnega zavarovanja in odvzema ter tako okrepilo medsebojno zaupanje in olajšalo učinkovito čezmejno sodelovanje.

- (6) V stockholmskem programu in sklepih Sveta za pravosodje in notranje zadeve o odvzemu in povrnitvi sredstev, sprejetih junija 2010, je poudarjen pomen učinkovitejše opredelitve, odvzema in ponovne uporabe sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem.
- (7) Sedanji pravni okvir Unije o začasnem zavarovanju, zasegu in odvzemu sredstev sestavljajo Skupni ukrep 98/699/PNZ¹, Okvirni sklep Sveta 2001/500/PNZ², Okvirni sklep Sveta 2003/577/PNZ³, Okvirni sklep Sveta 2005/212/PNZ⁴ in Okvirni sklep Sveta 2006/783/PNZ⁵.
- (8) Iz poročil Komisije o izvajanju okvirnih sklepov 2003/577/PNZ, 2005/212/PNZ in 2006/783/PNZ je razvidno, da sedanji sistemi za razširjen odvzem in medsebojno priznavanje sklepov o začasnem zavarovanju in zaplembi niso popolnoma učinkoviti. Odvzem ovirajo razlike v pravu držav članic.

¹ Skupni ukrep 98/699/PNZ z dne 3. decembra 1998 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi predmetov in premoženjske koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem, ki ga je sprejel Svet na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji (UL L 333, 9.12.1998, str. 1).

² Okvirni sklep Sveta 2001/500/PNZ z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem (UL L 182, 5.7.2001, str. 1).

³ Okvirni sklep Sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji (UL L 196, 2.8.2003, str. 45).

⁴ Okvirni sklep Sveta 2005/212/PNZ z dne 24. februarja 2005 o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji (UL L 68, 15.3.2005, str. 49).

⁵ Okvirni sklep Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. oktobra 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi (UL L 328, 24.11.2006, str. 59).

- (9) Namen te direktive je spremeniti in razširiti določbe okvirnih sklepov 2001/500/PNZ in 2005/212/PNZ. Navedena okvirna sklepa bi bilo treba delno nadomestiti za države članice, ki so zavezane s to direktivo.
- (10) Države članice lahko postopke odvzema, ki so povezani s kazensko zadevo, sprožijo na katerem koli pristojnem sodišču.
- (11) Veljavni koncept premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, je treba pojasniti, da vključuje neposredne premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in vse neposredne koristi, vključno z naknadnimi ponovnimi vlaganji ali preoblikovanjem neposrednih premoženjskih koristi. Premoženjska korist lahko tako vključuje kakršno koli premoženje, tudi tisto, ki je bilo deloma ali v celoti preoblikovano ali spremenjeno v drugo premoženje in tudi tisto, ki je bilo pomešano s premoženjem, pridobljenim iz zakonitih virov, in sicer do ocenjene vrednosti združene premoženjske koristi. Vključuje lahko tudi prihodek ali druge koristi, ki izhajajo iz premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali iz premoženja, v katerega je bila takšna premoženjska korist preoblikovana ali spremenjena ali s katerim je bila pomešana.
- (12) V tej direktivi je premoženje, ki ga je mogoče začasno zavarovati ali odvzeti, široko opredeljeno. Ta opredelitev vključuje pravne dokumente ali listine, ki izkazujejo pravni naslov ali upravičenje na takšnem premoženju. Takšni dokumenti ali listine bi lahko bili na primer finančne listine ali dokumenti, ki so lahko podlaga za terjatve upnika in so običajno v lasti osebe, na katero vplivajo ustrezni postopki. Ta direktiva ne posega v obstoječe nacionalne postopke za hrambo pravnih dokumentov ali listin, ki izkazujejo pravni naslov ali upravičenje na premoženju, kakor jih uporabljajo pristojni nacionalni organi ali javni organi v skladu z nacionalnim pravom.

- (13) Začasno zavarovanje in odvzem sta v tej direktivi avtonomna koncepta, kar državam članicam ne bi smelo preprečiti izvajanja te direktive z uporabo instrumentov, ki bi po nacionalnem pravu veljali za sankcije ali druge vrste ukrepov.
- (14) V zvezi z odvzemom predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, na podlagi pravnomočne odločbe sodišča ter premoženja v vrednosti teh predmetov in premoženjske koristi bi bilo treba uporabljati širši koncept kaznivih dejanj, ki jih zajema ta direktiva. V skladu z Okvirnim sklepom 2001/500/PNZ morajo države članice na podlagi pravnomočne obsodbe omogočiti odvzem predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ter odvzem premoženja v vrednosti, ki ustreza takim predmetom in premoženjski koristi. Takšne obveznosti bi bilo treba ohraniti za kazniva dejanja, ki jih ta direktiva ne zajema, koncept premoženjske koristi, kakor je opredeljen v tej direktivi, pa bi bilo treba razlagati na podoben način, kar zadeva kazniva dejanja, ki jih ta direktiva ne zajema. Države članice lahko po potrebi v skladu z nacionalnim pravom odvzem premoženja v vrednosti premoženjske koristi opredelijo kot dopolnilni ali alternativni ukrep neposrednemu odvzemu.

- (15) Moralo bi se omogočiti, da se na podlagi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje odvzamejo predmeti, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjska korist, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali premoženje v vrednosti takšnih predmetov ali premoženjske koristi. Takšna pravnomočna obsodba je lahko izrečena tudi v okviru postopka v nenavzočnosti. Če odvzem na podlagi pravnomočne obsodbe ni mogoč, bi moralo biti pod določenimi pogoji še vedno mogoče zaseči predmete, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja in premoženjsko korist, vsaj v primeru boleznin ali bega osumljenca ali obdolženca. Vendar pa bi bil v takih primerih boleznin in bega sam obstoj postopka v nenavzočnosti dovolj za izpolnitev te obveznosti držav članic. Če je osumljenec ali obdolženec pobegnil, bi morale države članice sprejeti vse razumne ukrepe in lahko zahtevajo, da mora biti zadevna oseba prisotna v postopku odvzema ali o njem obveščena.
- (16) V tej direktivi bi bilo treba bolezen razumeti kot nezmožnost osumljenca ali obdolženca, da se dlje časa ne more udeležiti kazenskega postopka, zato postopek ne more potekati pod normalnimi pogoji. Od osumljencev ali obdolžencev se lahko zahteva, da predložijo dokaz o boleznin, na primer zdravstveno potrdilo, ki bi ga sodišče moralo imeti možnost zavrniti, če meni, da ni zadovoljivo. To ne bi smelo vplivati na pravico te osebe, da jo v postopku zastopa odvetnik.
- (17) Pri izvajanju te direktive v zvezi z odvzemom premoženja v vrednosti predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, bi se ustrezne določbe lahko uporabljale, kadar je zaradi posebnih okoliščin primera takšen ukrep sorazmeren, ob upoštevanju zlasti vrednosti zadevnih predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja. Države članice lahko odvzem upoštevajo, ali in v kolikšnem obsegu je obsojenec odgovoren za to, da zaplemba predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, ni mogoča.

- (18) Pri izvajanju te direktive lahko države članice določijo, da v izjemnih okoliščinah ni mogoče odrediti odvzema, če bi v skladu z nacionalnim pravom na podlagi okoliščin posameznega primera, ki bi morale biti odločilne, to pomenilo pretirane težave za prizadeto osebo. Države članice bi morale zelo omejiti uporabo te možnosti in bi jim moralo biti dovoljeno, da določijo, da se odvzem ne odredi, le v primerih, ko bi bila zadevna oseba zaradi odvzema v položaju, v katerem bi zelo težko preživela.
- (19) Hudodelske združbe se ukvarjajo z raznovrstnimi kriminalnimi dejavnostmi. Za učinkovito preprečevanje dejavnosti organiziranega kriminala se lahko zgodi, da je ustrezno, da kazenski obsodbi sledi odvzem ne le premoženja, povezanega z določenim kaznivim dejanjem, temveč tudi drugega premoženja, za katerega sodišče ugotovi, da je premoženska korist, pridobljena z drugimi kaznivimi dejanji. Ta pristop je razširjen odvzem. V Okvirnem sklepu 2005/212/PNZ so določeni trije različni nizi minimalnih zahtev, ki jih države članice lahko izberejo pri uporabi razširjenega odvzema. Države članice so tako pri prenosu navedenega okvirnega sklepa izbrale različne možnosti, kar je povzročilo različne koncepte razširjenega odvzema v nacionalnih pravnih redih. Ta različnost ovira čezmejno sodelovanje v zvezi s primeri odvzema. Zato je treba doseči nadaljnjo harmonizacijo določb o razširjenem odvzemu z določitvijo enotnega minimalnega standarda.

- (20) Pri ugotavljanju, ali je s kaznivim dejanjem mogoče pridobiti gospodarsko korist, lahko države članice upoštevajo modus operandi, na primer ali je pogoj za kaznivo dejanje ta, da je bilo dejanje storjeno v okviru organiziranega kriminala ali z namenom ustvarjanja rednega dobička s kaznivimi dejanji. To pa na splošno ne bi smelo vplivati na možnost uporabe razširjenega odvzema.
- (21) Razširjen odvzem bi moral biti mogoč, kadar sodišče meni, da je bilo zadevno premoženje pridobljeno s kaznivim ravnanjem. To ne pomeni, da je treba ugotoviti, da je bilo zadevno premoženje pridobljeno s kaznivim ravnanjem. Države članice lahko določijo, da na primer zadošča, da sodišče po presoji verjetnosti meni ali lahko razumno domneva, da je bistveno bolj verjetno, da je bilo zadevno premoženje pridobljeno s kaznivim ravnanjem kot z drugimi dejavnostmi. V tem okviru mora sodišče upoštevati posebne okoliščine primera, vključno z dejstvi in razpoložljivimi dokazi, na podlagi katerih bi bilo mogoče sprejeti odločitev o razširjenem odvzemu. Eno od dejstev, na podlagi katerih bi sodišče lahko sklepalo, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim ravnanjem, bi lahko bilo tudi, da je premoženje zadevne osebe nesorazmerno z njenimi zakonitimi dohodki. Države članice bi lahko predpisale tudi določeno obdobje, v katerem bi se lahko štelo, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim ravnanjem.
- (22) Ta direktiva določa minimalna pravila. Državam članicam ne preprečuje, da v nacionalnem pravu določijo širše pristojnosti, na primer v zvezi s pravili o dokazih.

- (23) Ta direktiva se uporablja za kazniva dejanja, ki spadajo v področje uporabe instrumentov, naštetih v tej direktivi. Znotraj področja uporabe teh instrumentov bi morale države članice vsaj za določena kazniva dejanja, kakor so opredeljena v tej direktivi, uporabljati razširjen odvzem.
- (24) Praksa osumljenca ali obdolženca, da premoženje z namenom izogiba odvzemu prenese na tretjo osebo, ki je s tem seznanjena, je pogosta in vse bolj razširjena. Sedanji pravni okvir Unije ne vsebuje zavezujočih pravil o odvzemu premoženja, prenesenega na tretje osebe. Zato postaja vse bolj nujno, da se dovoli odvzem premoženja, ki je preneseno na tretje osebe ali ki ga pridobijo tretje osebe. Pridobitev s strani tretje osebe se nanaša na primere, v katerih je tretja oseba, denimo, pridobila premoženje neposredno ali posredno, na primer prek posrednika, od osumljenca ali obdolženca, vključno s primeri, v katerih je bilo storjeno kaznivo dejanje v njenem imenu ali v njeno korist, in če obdolženec nima premoženja, ki bi se lahko odvzelo. Takšen odvzem bi moral biti mogoč vsaj v primerih, ko so tretje osebe vedele ali bi lahko vedele, da je namen prenosa ali pridobitve izogib odvzemu, in sicer na podlagi konkretnih dejstev in okoliščin, tudi ko je bil prenos opravljen brezplačno ali v zameno za znesek, ki je bistveno nižji od tržne vrednosti. Pravila o odvzemu tretji osebi veljajo za fizične in pravne osebe. To ne bi smelo posegati v pravice tretjih oseb, ki ravnajo v dobri veri.
- (25) Države članice lahko v skladu z nacionalnim pravom opredelijo, da je odvzem tretji osebi dopolnilni ali alternativni ukrep neposrednemu odvzemu, kakor je ustrezno.

- (26) Odvzem privede do dokončnega odvzema premoženja. Ohranitev premoženja pa je lahko predpogoj za odvzem in je pomembno za izvršitev sklepa o odvzemu. Premoženje se ohrani z začasnim zavarovanjem. Da bi preprečili zapravljanje premoženja, preden lahko sodišče izda sklep o začasnem zavarovanju, bi bilo treba pristojne organe v državah članicah pooblastiti, da lahko takoj sprejmejo ukrepe za zaščito takega premoženja.
- (27) Ker se premoženje pogosto ohrani za namene odvzema, sta začasno zavarovanje in odvzem tesno povezana. V nekaterih pravnih sistemih velja začasno zavarovanje za namene odvzema za ločen postopkovni ukrep začasne narave, ki mu lahko sledi sklep o odvzemu. Brez poseganja v različne nacionalne pravne sisteme in Okvirni sklep 2003/577/PNZ bi morala ta direktiva približati nekatere vidike nacionalnih sistemov začasnega zavarovanja za namene odvzema.
- (28) Ukrepi začasnega zavarovanja ne vplivajo na možnost, da se določeno premoženje med postopkom šteje za dokaz, pod pogojem, da bo na koncu na voljo za učinkovito izvršitev sklepa o odvzemu.
- (29) V okviru kazenskih postopkov je mogoče začasno zavarovati premoženje tudi za namene njegove morebitne poznejše povrnitve ali kot jamstvo za nadomestilo škode, povzročene s kaznivim dejanjem.

- (30) Osumljenci ali obdolženci pogosto skrijejo premoženje za ves čas trajanja kazenskega postopka. Sklepa o odvzemu tako ni mogoče izvršiti, zato osebe, katerih premoženje je predmet sklepa o odvzemu, to premoženje koristijo po prestani kazni. Zaradi tega je treba omogočiti, da bo tudi po pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje mogoče natančno določiti obseg premoženja, da se omogoči izvršitev sklepov o odvzemu v celoti, če na začetku ni bilo odkrito nobeno premoženje ali je bilo odkrito nezadostno premoženje, sklep o odvzemu pa ni bil izvršen.
- (31) Ker sklepi o začasnem zavarovanju omejujejo lastninsko pravico, takšni začasni ukrepi ne bi smeli veljati dlje, kot je to potrebno za ohranitev razpoložljivosti premoženja zaradi morebitnega poznejšega odvzema. To bi lahko zahtevalo sodno presojo, da se zagotovi ohranitev njihovega namena, in sicer preprečitev zapravljanja premoženja.
- (32) S premoženjem, začasno zavarovanim zaradi morebitnega poznejšega odvzema, bi bilo treba ustrezno upravljati, da se ne bi zmanjšala njegova tržna vrednost. Da bi karseda zmanjšali takšne izgube, bi morale države članice sprejeti potrebne ukrepe, vključno z možnostjo prodaje ali prenosa premoženja. Sprejeti bi morale ustrezne ukrepe, na primer vzpostavitev nacionalnih centraliziranih uradov za upravljanje sredstev, vrsto specializiranih uradov ali enakovrednih mehanizmov, za učinkovito upravljanje sredstev, začasno zavarovanih pred odvzemom, in ohranjanje njihove vrednosti do izdaje sodne odločbe.

- (33) Ta direktiva bistveno vpliva na pravice oseb – ne le osumljencev ali obdolžencev, ampak tudi na pravice tretjih oseb, ki se jih kazensko ne preganja. Zato je treba določiti posebna jamstva in pravna sredstva za zagotavljanje ohranitve njihovih temeljnih pravic pri izvajanju te direktive. To vključuje pravico do zaslišanja za tretje osebe, ki trdijo, da so lastniki zadevnega premoženja ali da imajo druge lastninske pravice (stvarne pravice, *ius in re*), kot je na primer pravica do uporabe. Osebo, na katero vpliva, bi bilo treba o sklepu o začasnem zavarovanju obvestiti čim prej po izvršitvi sklepa. Pristojni organi pa lahko obvestilo zadevni osebi o takšnih sklepih zaradi potreb preiskave odložijo.
- (34) Namen obvestila o sklepu o začasnem zavarovanju je med drugim tudi, da se osebi, na katero vpliva, omogoči, da sklep izpodbija. V takšnem obvestilu bi zato moral biti naveden, vsaj na kratko, razlog ali razlogi za zadevni sklep, pri čemer se razume, da je lahko takšna navedba zelo zgoščena.
- (35) Države članice bi morale razmisliti o sprejetju ukrepov, s katerimi se dovoli, da se odvzeto premoženje uporabi za zadeve javnega interesa ali za namene socialne države. Takšni ukrepi bi lahko med drugim vključevali tudi namenitev premoženja za projekte kazenskega pregona in preprečevanja kriminala, kot tudi druge projekte, ki so v javnem interesu in družbeno koristni. Obveznost razmisleka o sprejetju ukrepov za države članice pomeni tudi postopkovno obveznost, kot je opraviti pravno analizo ali obravnavati prednosti in slabosti uvedbe ukrepov. Države članice bi morale pri upravljanju začasno zavarovanega premoženja in sprejemanju ukrepov glede uporabe odvzetega premoženja sprejeti ustrezne ukrepe, da bi preprečile vdor kriminalitete ali nezakonnosti.

- (36) Zanesljivi viri podatkov o začasnem zavarovanju in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, so redki. Da bi omogočili oceno te direktive, je treba zbrati primerljive minimalne sklope ustreznih statističnih podatkov o začasnem zavarovanju in odvzemu premoženja, sledenju sredstev ter pravosodnih dejavnostih in dejavnostih prodaje sredstev.
- (37) Države članice bi si morale v zvezi z nekaterimi statističnimi podatki prizadevati, da se podatki zbirajo na centralni ravni z namenom, da se pošljejo Komisiji. To pomeni, da bi si morale države članice ustrezno prizadevati za zbiranje zadevnih podatkov. To pa nikakor ne pomeni, da države članice morajo doseči cilj zbiranja teh podatkov, če to zadevni državi članici predstavlja nesorazmerno upravno breme ali visoke stroške.
- (38) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) ter Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (v nadaljnjem besedilu: EKČP), kot se jih razlaga v sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice. To direktivo bi bilo treba izvajati v skladu s temi pravicami in načeli. Ta direktiva ne bi smela posegati v nacionalno pravo v zvezi s pravno pomočjo in državam članicam ne nalaga nobenih obveznosti glede njihovih sistemov pravne pomoči, ki bi se morali uporabljati v skladu z Listino in EKČP.
- (39) Vzpostaviti bi bilo treba posebne zaščitne ukrepe, da bi zagotovili, da se v zvezi s sklepi o odvzemu praviloma navedejo razlogi, razen če se v poenostavljenem kazenskem postopku v zvezi s primeri manjših kaznivih dejanj prizadeta oseba odpove svoji pravici do seznanitve z razlogi.

- (40) To direktivo bi bilo treba izvajati ob upoštevanju določb Direktive 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹, Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta² in Direktive 2013/48/EU Evropskega parlamenta in Sveta³, ki se nanašajo na postopkovne pravice v kazenskih postopkih.
- (41) Ker cilja te direktive, in sicer olajšati odvzem premoženja v kazenskih zadevah, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

¹ Direktiva 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih (UL L 280, 26.10.2010, str. 1).

² Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku (UL L 142, 1.6.2012, str. 1).

³ Direktiva 2013/48/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2013 o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku in v postopkih na podlagi evropskega naloga za prijete ter pravici do obvestitve tretje osebe ob odvzemu prostosti in do komunikacije s tretjimi osebami in konzularnimi organi med odvzemom prostosti (UL L 294, 6.11.2013, str. 1).

- (42) V skladu s členoma 3 in 4a(1) Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU), je Irska podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive. V skladu z navedenim protokolom je ta direktiva za Irsko zavezujoča le v zvezi s tistimi kaznivimi dejanji, ki jih urejajo instrumenti, ki so zanjo zavezujoči.
- (43) V skladu s členi 1, 2 in 4a(1) Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Združeno kraljestvo ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njem ne uporablja. Pod pogojem njegovega sodelovanja v skladu s členom 4 navedenega protokola, je ta direktiva za Združeno kraljestvo zavezujoča le v zvezi s tistimi kaznivimi dejanji, ki jih urejajo instrumenti, ki so zanj zavezujoči.
- (44) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 22) o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Vsebina

1. Ta direktiva določa minimalna pravila o začasnem zavarovanju premoženja zaradi morebitnega poznejšega odvzema in o odvzemu premoženja v kazenskih zadevah.
2. Ta direktiva ne posega v postopke, ki jih države članice lahko uporabijo za odvzem zadevnega premoženja.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „premoženjska korist“ pomeni vsako gospodarsko korist neposredno ali posredno pridobljeno s kaznivim dejanjem; zajema lahko vse oblike premoženja in vključuje vsakršno nadaljnje ponovno vlaganje ali preoblikovanje neposredne premoženjske koristi in vse koristi, ki imajo določeno vrednost;
- (2) „premoženje“ pomeni vsakršno premoženje, materialno ali nematerialno, premično ali nepremično, in pravne dokumente ali listine, ki izkazujejo pravni naslov ali upravičenje na takšnem premoženju;
- (3) „predmeti, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja“ pomenijo katero koli premoženje, ki se uporablja ali je na kakršen koli način, v celoti ali delno, namenjeno storitvi kaznivega dejanja ali kaznivih dejanj;

- (4) „odvzem“ pomeni dokončni odvzem premoženja, ki ga v zvezi s kaznivim dejanjem odredi sodišče;
- (5) „začasno zavarovanje“ pomeni začasno prepoved prenosa, uničenja ali preoblikovanja premoženja, razpolaganja ali prometa z njim ali začasen prevzem skrbništva ali nadzora nad premoženjem;
- (6) „kaznivo dejanje“ pomeni dejanje, zajeto z instrumenti iz člena 3.

Člen 3

Področje uporabe

Ta direktiva se uporablja za kazniva dejanja, zajeta z naslednjimi instrumenti:

- (a) Konvencija, pripravljena na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji, o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije¹ (v nadaljnjem besedilu: Konvencija o boju proti korupciji uradnikov);
- (b) Okvirni sklep Sveta 2000/383/PNZ z dne 29. maja 2000 o povečanju zaščite s kaznimi in drugimi sankcijami za ponarejanje v zvezi z uvedbo eura²;
- (c) Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ z dne 28. maja 2001 o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi³;

¹ UL C 195, 25.6.1997, str. 2.

² UL L 140, 14.6.2000, str. 1.

³ UL L 149, 2.6.2001, str. 1.

- (d) Okvirni sklep Sveta 2001/500/PNZ z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem¹;
- (e) Okvirni sklep Sveta 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu²;
- (f) Okvirni sklep Sveta 2003/568/PNZ z dne 22. julija 2003 o boju proti korupciji v zasebnem sektorju³;
- (g) Okvirni sklep Sveta 2004/757/PNZ z dne 25. oktobra 2004 o opredelitvi minimalnih določb glede elementov kaznivih dejanj in kazni na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami⁴;
- (h) Okvirni sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu⁵;
- (i) Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ⁶;
- (j) Direktiva 2011/93/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ⁷;

¹ UL L 182, 5.7.2001, str.1.

² UL L 164, 22.6.2002, str. 3.

³ UL L 192, 31.7.2003, str. 54.

⁴ UL L 335, 11.11.2004, str. 8.

⁵ UL L 300, 11.11.2008, str. 42.

⁶ UL L 101, 15.4.2011, str. 1.

⁷ UL L 335, 17.12.2011, str. 1.

(k) Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ¹,

ter v drugih pravnih instrumentih, v katerih je izrecno določeno, da se ta direktiva uporablja za v njih harmonizirana kazniva dejanja.

Člen 4

Odvzem

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, ki omogočajo, da se na podlagi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje, ki je lahko bila izrečena tudi v okviru postopka v nenavzočnosti, bodisi v celoti bodisi delno odvzamejo predmeti, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja in premoženjska korist ali premoženje v vrednosti takšnih predmetov ali premoženjske koristi.
2. Kadar odvzem na podlagi odstavka 1 ni mogoč, vsaj v primerih, ko je razlog za takšno nezmožnost bolezen ali beg osumljenca ali obdolženca, države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da omogočijo odvzem predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja in premoženjske koristi v primerih, ko se je začel kazenski postopek v zvezi s kaznivim dejanjem, s katerim je mogoče neposredno ali posredno pridobiti gospodarsko korist, in v katerih bi osumljenec ali obdolženec lahko bil obsojen za kaznivo dejanje, če bi bil zmožen sodelovati v takšnem postopku.

¹ UL L 218, 14.8.2013, str. 8.

Člen 5

Razširjen odvzem

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, ki jim omogočijo, da odvzamejo, bodisi v celoti bodisi delno, premoženje, ki je v lasti osebe, obsojene za kaznivo dejanje, s katerim je mogoče neposredno ali posredno pridobiti gospodarsko korist, kadar sodišče na podlagi okoliščin primera, vključno s specifičnimi dejstvi in razpoložljivimi dokazi, kot je nesorazmerna vrednost premoženja obsojenca glede na njegove zakonite dohodke, meni, da je bilo zadevno premoženje pridobljeno s kaznivim ravnanjem.
2. Za namene odstavka 1 tega člena pojem „kaznivo dejanje“ vključuje najmanj:
 - (a) aktivno in pasivno korupcijo v zasebnem sektorju, kot je določeno v členu 2 Okvirnega sklepa 2003/568/PNZ, ter aktivno in pasivno korupcijo uradnikov institucij Unije oziroma držav članic, kot je določeno v členu 2 in 3 Konvencije o boju proti korupciji uradnikov;
 - (b) kazniva dejanja v zvezi s sodelovanjem v hudodelski združbi, kot je določeno v členu 2 Okvirnega sklepa 2008/841/PNZ, vsaj za primere, ko je bila s kaznivim dejanjem pridobljena gospodarska korist;

- (c) povzročitev sodelovanja otroka v pornografski predstavi ali napeljevanje otroka k takšnemu sodelovanju, bodisi zaradi ustvarjanja dobička ali drugega izkoriščanja otroka v te namene, če je otrok že dopolnil starost, ko lahko pristane na spolnost, kot je določeno v členu 4(2) Direktive 2011/93/EU; dostava, razpošiljanje ali posredovanje otroške pornografije, kot je določeno v členu 5(4) navedene direktive; ponudba, preskrba ali omogočanje dostopa do otroške pornografije, kot je določeno v členu 5(5) navedene direktive; proizvodnja otroške pornografije, kot je določeno v členu 5(6) navedene direktive;
- (d) nezakonito poseganje v sistem in nezakonito poseganje v podatke, kot je določeno v členu 4 oziroma 5 Direktive 2013/40/EU, ko je prizadeto znatno število informacijskih sistemov z uporabo orodja, določenega v členu 7 navedene direktive, zasnovanega ali prilagojenega predvsem za ta namen; naklepna izdelava, prodaja, naročilo za uporabo, uvoz, distribucija ali drugo dajanje na voljo orodij za kazniva dejanja, vsaj v primerih, ki niso majhnega pomena, kot je določeno v členu 7 navedene direktive;
- (e) kazniva dejanja, ki se kaznujejo v skladu z ustreznim instrumentom iz člen 3 ali v primeru, da zadevni instrument ne določa praga kazni, v skladu z ustreznim nacionalnim pravom, in sicer z najvišjo zaporno kaznijo vsaj štirih let.

Člen 6
Odvzem tretji osebi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da omogočijo odvzem premoženjske koristi ali drugega premoženja, katerega vrednost ustreza premoženjski koristi, ki jo je neposredno ali posredno na tretje osebe prenesel osumljenec ali obdolženec ali jo je tretja oseba pridobila od osumljenca ali obdolženca, vsaj v primerih, če so te tretje osebe vedele ali bi morale vedeti, da je namen prenosa ali pridobitve izogib odvzemu, in sicer na podlagi konkretnih dejstev in okoliščin, tudi ko sta bila prenos ali pridobitev opravljena brezplačno ali v zameno za znesek, ki je bistveno nižji od tržne vrednosti.
2. Odstavek 1 ne posega v pravice tretjih oseb, ki ravnajo v dobri veri.

Člen 7
Začasno zavarovanje

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da omogočijo začasno zavarovanje premoženja zaradi morebitnega poznejšega odvzema. Ti ukrepi, ki jih odredi pristojni organ, vključujejo nujne ukrepe, ki se sprejmejo, kadar so potrebni za ohranitev premoženja.
2. Za premoženje v posesti tretje osebe iz člena 6 se lahko uporabijo ukrepi začasnega zavarovanja za namene morebitnega poznejšega odvzema.

Člen 8
Zaščitni ukrepi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se osebam, na katere vplivajo ukrepi iz te direktive, zagotovi pravica do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja z namenom varovanja njihovih pravic.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se sklep o začasnem zavarovanju po izvršbi čim prej pošlje osebi, na katero vpliva. V takšnem obvestilu je vsaj na kratko naveden razlog ali razlogi za izdajo zadevnega sklepa. Kadar je treba preprečiti ogrožanje kazenske preiskave, lahko pristojni organi preložijo obvestilo o sklepu o začasnem zavarovanju osebi, na katero vpliva.
3. Sklep o začasnem zavarovanju je veljaven samo toliko časa, kolikor je to potrebno za ohranitev premoženja zaradi morebitnega poznejšega odvzema.
4. Države članice osebi, na premoženje katere vpliva sklep o začasnem zavarovanju, zagotovijo dejansko možnost izpodbijanja sklepa o začasnem zavarovanju pred sodiščem v skladu s postopki, določenimi v nacionalnem pravu. V takšnih postopkih se lahko zahteva, da je treba prvotni sklep o začasnem zavarovanju, ki ga izda pristojni organ, ki ni pravosodni organ, najprej predložiti v potrditev ali presojo pravosodnemu organu, preden se lahko izpodbija pred sodiščem.

5. Začasno zavarovano premoženje, ki se pozneje ne odvzame, je treba takoj vrniti. Pogoji ali postopkovna pravila za vračilo takšnega premoženja se določijo z nacionalnim pravom.
6. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je vsak sklep o odvzemu obrazložen in poslan osebi, na katero vpliva. Države članice osebi, v zvezi s katero se odredi odvzem, zagotovijo dejansko možnost izpodbijanja sklepa pred sodiščem.
7. Brez poseganja v Direktivo 2012/13/EU in Direktivo 2013/48/EU imajo osebe, na premoženje katerih vpliva sklep o odvzemu, pravico do dostopa do odvetnika ves čas postopka odvzema v zvezi z določitvijo premoženjske koristi in predmetov, ki so bili uporabljeni za kaznivo dejanje, da varujejo svoje pravice. Zadevne osebe se obvesti o tej pravici.
8. V postopku iz člena 5 ima prizadeta oseba dejansko možnost izpodbijanja okoliščin primera, vključno s specifičnimi dejstvi in razpoložljivimi dokazi, na podlagi katerih se zadevno premoženje obravnava kot premoženje, pridobljeno s kaznivim ravnanjem.
9. Tretje osebe lahko zahtevajo lastništvo ali druge lastninske pravice, tudi v primerih iz člena 6.

10. Kadar žrtve zaradi storjenega kaznivega dejanja tožijo osebo, ki je podvržena ukrepu odvzema v skladu s to direktivo, države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da ta ukrep odvzema tem žrtvam ne preprečuje, da uveljavljajo odškodninski zahtevek.

Člen 9

Dejanski odvzem in izvršba

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da omogočijo identificiranje in izsleditev premoženja, ki naj bi se začasno zavarovalo in odvzelo, tudi po pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje ali po postopku za uporabo člena 4(2), ter zagotovijo dejansko izvršitev sklepa o odvzemu, če je takšen sklep že izdan.

Člen 10

Upravljanje začasno zavarovanega in odvzetega premoženja

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, na primer s tem, da vzpostavijo centralne urade, vrsto specializiranih uradov ali enakovredne mehanizme, da zagotovijo ustrezno upravljanje premoženja, začasno zavarovanega zaradi morebitnega poznejšega odvzema.
2. Države članice zagotovijo, da ukrepi iz odstavka 1 vključujejo možnost prodaje ali po potrebi prenosa premoženja.
3. Države članice razmislijo o sprejetju ukrepov, s katerimi se dovoli, da se odvzeto premoženje uporabi za zadeve javnega interesa ali za namene socialne države.

Člen 11
Statistični podatki

1. Države članice redno zbirajo in vzdržujejo izčrpne statistične podatke ustreznih organov. Zbrane statistične podatke vsako leto pošljejo Komisiji, ti podatki pa vključujejo:
 - (a) število izvršenih sklepov o začasnem zavarovanju;
 - (b) število izvršenih sklepov o odvzemu;
 - (c) ocenjeno vrednost začasno zavarovanega premoženja, vsaj premoženja, ki je bilo ob začasnem zavarovanju zavarovano zaradi morebitnega poznejšega odvzema;
 - (d) ocenjeno vrednost povrnjenega premoženja v času odvzema.

2. Države članice vsako leto Komisiji pošljejo tudi naslednje statistične podatke, če so ti na voljo na centralni ravni zadevne države članice:
 - (a) število vlog za izdajo sklepa o začasnem zavarovanju za izvršitev v drugi državi članici;
 - (b) število vlog za izdajo sklepa o odvzemu za izvršitev v drugi državi članici;
 - (c) vrednost ali ocenjeno vrednost premoženja, povrnjenega z izvršbo v drugi državi članici.

3. Države članice si prizadevajo zbirati podatke iz odstavka 2 na centralni ravni.

Člen 12

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do ...*. Komisiji takoj pošljejo besedilo navedenih predpisov.
2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
3. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 13

Poročanje

Komisija do ...** predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu, v katerem oceni vpliv obstoječega nacionalnega prava na odvzem in povrnitev sredstev, temu pa po potrebi priloži ustrezne predloge.

Komisija v tem poročilu tudi oceni, ali je treba revidirati seznam kaznivih dejanj iz člena 5(2).

* UL: prosimo vstavite datum: 30 mesecev po sprejetju te direktive.

** UL: prosimo vstavite datum 30 mesecev in tri leta po sprejetju te direktive.

Člen 14

Nadomestitev Skupnega ukrepa 98/699/PNZ ter nekaterih določb okvirnih sklepov 2001/500/PNZ in 2005/212/PNZ

1. Skupni ukrep 98/699/PNZ, točko (a) člena 1, ter člena 3 in 4 Okvirnega sklepa 2001/500/PNZ ter prve štiri alineje člena 1 in člen 3 Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ se nadomestijo s to direktivo za države članice, ki jih ta direktiva zavezuje, brez poseganja v obveznosti teh držav članic v zvezi z roki za prenos navedenih okvirnih sklepov v nacionalno pravo.
2. Za države članice, ki jih ta direktiva zavezuje, se sklicevanja na Skupni ukrep 98/699 PNZ in na določbe okvirnih sklepov 2001/500/PNZ in 2005/212/PNZ iz odstavka 1 štejejo kot sklicevanja na to direktivo.

Člen 15
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 16
Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V ...,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik
